

**PRAVILNIK
PROCJENE RIZIKA RADI SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I
FINANCIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI**

Sarajevo, veljača/februar 2024. godine

Na temelju članka 19 i članka 23 Statuta Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine, sukladno članku 5, stavak (2) Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 47/14) i Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 46/16), Upravni odbor Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine u sazivu 2023.-2025., pisanim izjašnjenjem svojih članova elektronskim putem donosi sljedeći pravilnik:

PRAVILNIK
PROCJENE RIZIKA RADI SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORISTIČKIH
AKTIVNOSTI

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilnikom o procjeni rizika radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti (u daljnjem tekstu: **Pravilnik**) određuju razinu rizika grupa stranaka ili pojedinačne stranke, njihovo geografsko područje rada, poslovni odnos transakcija, proizvoda ili usluga, način pružanja usluga strankama, nova tehnološka dostignuća u vezi s mogućom zlouporabom u svrhu pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, kao i mjere, radnje i postupanja radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma u skladu sa odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 47/14) i Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 46/16) - u daljnjem tekstu: **Zakon**, i propisima donesenim na temelju Zakona.

Članak 2.

Odredbe ovog Pravilnika odnose se na notare, zamjenike notara, notarske pomoćnike i druge osobe na radu kod notara, koji su zaključili ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, koji rad obavljaju u prostorijama poslodavca i na drugom mjestu koje odredi poslodavac ili je određeno ugovorom o radu (u nastavku teksta: **obveznici primjene Pravilnika**).

Članak 3.

(1) Mjere, radnje i postupci za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma određeni ovim Pravilnikom sprovode se prije i/ili prilikom obavljanja svih poslova propisanih člancima 69 do 73 Zakona o notarima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02), - u daljnjem tekstu: **Zakon o notarima**, a posebno pri zaključenju pravnih poslova, kojima se stječe ili koristi imovina te raspolaže novcem, pravima i drugom imovinom, koji mogu poslužiti za pranje novca i financiranje terorizma.

(2) Mjere, radnje i postupke iz stavka (1) ovog članka obvezni su provoditi svi obveznici primjene ovog Pravilnika.

Članak 4.

(1) Obveznik osigurava punu suradnju s Financijsko-obavještajnim odjeljenjem Državne agencije za istrage i zaštitu (u daljnjem tekstu: **FOO**) i posebnim agencijama i nadzornim organima u pogledu dostave podataka, informacija, dokumentacije u vezi sa strankama, koje bi mogle ukazivati na eventualno počinjenje kaznenog djela pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti te štetiti stabilnosti, sigurnosti i ugledu finansijskog sistema Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine.

(2) Prihvaćene interne procedure obveznika ne smiju, posredno ili neposredno, ograničavati prethodno navedenu suradnju obveznika.

II. ANALIZA RIZIKA

Članak 5.

(1) Za pojedinu stranku, grupu ili vrstu stranaka, prilikom obavljanja poslova propisanih Zakonom o notarima, obveznik je dužan provesti analizu, kojom će ocijeniti rizik od zlouporabe pranja novca i financiranja terorizma.

(2) Analiza i procjena rizika iz stavka (1) ovog članka mora se obaviti prije poduzimanja službene radnje.

Članak 6.

(1) Pri određivanju procjene rizika iz članka 5. Pravilnika, potrebno je procijeniti rizik stranaka s kojima se posluje, pravnih poslova, koji se zaključuju te proizvoda i/ili transakcija, koji su dio pravnog posla.

(2) U određivanju ocjene rizika iz stavka (1) ovog članka, posebno se mora razmotriti vrsta, imovinski i poslovni profil, struktura te geografsko podrijetlo stranaka koje zaključuju pravni posao te priroda pravnog posla, proizvoda ili transakcije.

Članak 7.

(1) Analiza i procjena rizika iz članka 5. Pravilnika usklađuje se sa Smjernicama za procjenu rizika i provedbe Zakona za obveznike (u daljnjem tekstu: **Smjernice**), koje donosi FOO.

(2) Obveznici primjene Pravilnika dužni su analizu i procjenu rizika iz članka 5. ovog Pravilnika, kao i sam Pravilnik, usklađivati sa Zakonom i drugim propisima koji uređuju područje sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 8.

Ovisno od stupnja rizika, sukladno odredbama Zakona, Smjernica i drugih propisa, stranke se klasificiraju u visoko, srednje ili niskorizičnu kategoriju.

Članak 9.

(1) Visokorizične stranke s kojima obveznici posluju, a s obzirom na kriterij vrsta, poslovni profil i struktura stranke su:

- a) stranke koje se nalaze na popisu osoba protiv kojih su na snazi određene mjere, sankcije, embarga Ujedinjenih naroda (UN),
- b) stranke s prebivalištem ili sjedištem u zemljama koje nisu subjekti međunarodnog prava, odnosno u kojima se ne primjenjuju međunarodno prihvaćeni standardi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, koje financiraju ili daju podršku terorističkim aktivnostima, u kojima djeluju terorističke organizacije, ili je nazočan značajan opseg korupcije, koje nisu međunarodno priznate kao države (daju mogućnost fiktivne registracije pravne osobe, omogućavaju izdavanje fiktivnih identifikacijskih dokumenata i sl.).

(2) Stranke - fizičke osobe, koje predstavljaju veći rizik za pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti su:

- a) stranka koja je strana politički eksponirana osoba, odnosno osoba koja djeluje, ili je u posljednjoj godini djelovala na istaknutoj javnoj dužnosti i ima stalno prebivalište u državi članici Europske unije, ili trećoj državi, odnosno osoba koja djeluje ili je djelovala u posljednjoj godini na istaknutoj javnoj dužnosti u državi članici EU, ili trećoj državi, uključujući članove njene uže obitelji i bliže suradnike, i to:
 - predsjednici država, predsjednici vlada, ministri i njihovi zamjenici, odnosno pomoćnici,
 - izabrani predstavnici zakonodavnih organa,
 - nositelji najviših pravosudnih i ustavno-sudbenih funkcija,
 - suci financijskih sudova i članovi savjeta centralnih banaka,
 - konzuli, veleposlanici i visoki oficiri oružanih snaga,
 - članovi upravnih i nadzornih odbora pravnih osoba, koje su u većinskom vlasništvu države;
- b) stranke, čiji su članovi uže obitelji politički eksponirane strane osobe: bračni ili izvanbračni drug, njihova djeca i njihovi bračni ili izvanbračni drugovi, roditelji, braća i sestre;
- c) stranke, čiji je bliži suradnik politički eksponirana strana osoba, odnosno svaka fizička osoba koja ima zajedničku dobit iz imovine ili uspostavljenog poslovnog odnosa ili drugu vrstu bližih poslovnih kontakata sa stranom politički eksponiranom osobom;
- d) stranka koja nije osobno nazočna pri utvrđivanju i provjeri identiteta kod obveznika, u smislu fizičkog prisustva kod obveznika za vrijeme prilaganja važećih identifikacijskih dokumenata u svrhu utvrđivanja njenog identiteta.

(3) Stranke - pravne osobe, koje predstavljaju veći rizik za pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti su:

- a) stranka koja je strana pravna osoba koja ne obavlja ili ne smije obavljati trgovinske, proizvodne ili druge djelatnosti u državi u kojoj je registrirana (pravna osoba sa sjedištem u državi koja je poznata kao *offshore* financijski centar i za koju važe određena ograničenja kod neposrednog obavljanja registrirane djelatnosti u toj državi);
- b) stranka koja je fiducijarno (povjereničko) ili drugo slično društvo strane pravne osobe s nepoznatim ili prikrivenim vlasnicima ili menadžment timom (društvo strane pravne osobe

koje nudi obavljanje poslova za treće osobe tj. društva, osnovana na temelju pravnog ugovora između osnivača i upravljača, koji upravlja imovinom osnivača u korist određenih osoba korisnika ili beneficijara, ili za druge određene namjene (privatnih, stečenih do općih dobara, odnosno nestečenih));

c) stranka koja ima kompliciranu statusnu strukturu ili kompleksan lanac vlasništva (komplicirana vlasnička struktura, ili kompleksan lanac vlasništva otežava, ili onemogućava utvrđivanje stvarnog vlasnika ili osobe koja vrši kontrolu pravne osobe);

d) stranka koja je financijska organizacija, koja za obavljanje svojih djelatnosti ne treba, odnosno nije obvezna dobiti licencu odgovarajućeg nadzornog tijela, odnosno sukladno matičnom zakonodavstvu nije subjekt mjera na području otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti;

e) stranka koja je neprofitna organizacija (ustanova, društvo ili druga pravna osoba, odnosno subjekt osnovan za javnokorisne, dobrotvorne namjene, vjerske zajednice, udruženja, zaklade, neprofitna udruženja i druge osobe koje ne obavljaju privrednu djelatnost, a ispunjava jedan od sljedećih uvjeta:

- 1) ima sjedište u državi koja je poznata kao offshore financijski centar,
- 2) ima sjedište u državi koja je poznata kao financijski, odnosno porezni raj,
- 3) ima sjedište u državi koja nije članica Europske unije, Europskog ekonomskog prostora (EEP) ili Radne grupe za financijske mjere protiv pranja novca (Financial Action Task Force on Money Laundering - FATF), odnosno u državi koja nema zadovoljavajuće propise, odnosno međunarodno prihvaćene standarde na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti,
- 4) među njenim članovima je fizička ili pravna osoba, koja je rezident bilo koje države navedene u prethodnoj točki;
- 5) stranka koja je pravna osoba utemeljena izdavanjem dionica na donositelja.

Članak 10.

(1) U stranke koje predstavljaju visoki rizik za pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti prema kriteriju geografskog položaja ubrajaju se one s prebivalištem ili boravištem, odnosno sjedištem u:

- a) državi koja nije članica Europske unije, EEP-a ili međunarodne radne grupe FATF, odnosno u državi koja nema zadovoljavajuće propise, odnosno međunarodno prihvaćene standarde na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti,
- b) državi koja je na temelju procjene nadležnih međunarodnih organizacija poznata po proizvodnji ili dobro organiziranoj i razvijenoj trgovini drogom (države Bliskog, Srednjeg ili Dalekog Istoka, koje su poznate po proizvodnji heroina: Turska, Afganistan, Pakistan; države zlatnog trokuta: Mianmar, Laos, Tajland; države Južne Amerike poznate po proizvodnji kokaina: Peru, Kolumbija i susjedne države; države Srednjeg i Dalekog istoka te Srednje Amerike, poznate po proizvodnji indijske konoplje: Turska, Libanon, Afganistan, Pakistan, Maroko, Tunis, Nigerija i susjedne države te Meksiko),
- c) državi koja na temelju procjene nadležnih međunarodnih organizacija poznata po visokom stupnju organiziranog kriminaliteta, zbog korupcije, trgovine oružjem, trgovine bijelim robljem ili kršenja ljudskih prava,
- d) državi koja je po procjeni međunarodne Radne grupe za financijske mjere protiv pranja novca svrstana među nekooperativne države ili teritorije (radi se o državama, odnosno

teritorijama, koje, po ocjeni međunarodne Radne grupe FATF, nemaju odgovarajuće zakonodavstvo na području sprječavanja ili otkrivanja pranja novca ili financiranja terorističkih aktivnosti, nadzor države nad financijskim institucijama ne postoji ili je neprimjeren, osnivanje ili djelovanje financijskih institucija je moguće bez odobrenja ili registracije kod nadležnih državnih organa, država podstiče otvaranje anonimnih računa, odnosno drugih anonimnih financijskih instrumenata, neadekvatan je sistem prepoznavanja i obavještanja o sumnjivim transakcijama, zakonodavstvo ne poznaje obavezu utvrđivanja stvarnog vlasnika, međunarodna suradnja je neefikasna ili uopće ne postoji),

- e) državi protiv koje su na snazi mjere Ujedinjenih naroda, među koje posebno spadaju potpun ili djelomičan prekid ekonomskih odnosa, željezničkih, pomorskih, zračnih, poštanskih, telegrafskih, radijskih i drugih komunikacijskih veza, prekidanje diplomatskih odnosa, vojni embargo, putnički embargo i sl.,
- f) državi koja je poznata kao financijski, odnosno porezni raj; za te države je posebno značajno da omogućavaju potpuno ili djelomično oslobađanje od obveze plaćanja poreza, odnosno porezna stopa je značajno niža u odnosu na druge države. Takve države obično nemaju sklopljene ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, odnosno ako i jesu potpisale te ugovore, ne poštuju ih, zakonodavstvo tih država omogućava, odnosno zahtijeva striktno poštivanje bankarske i poslovne tajne, osigurane su brze, diskretne i jeftine financijske usluge. U države koje su općepoznate kao financijski, odnosno porezni raj ubrajaju se: Dubai (Jebel Alii Free Zona), Gibraltar, Hong Kong, Otok Man, Lihtenštajn, Makao, Mauricijus, Monako, Nauru, Otok Nevis, Island (područje Norfolk), Panama, Samoa, San Marino, Sark, Sejšeli, St. Kitts i Nevis, St. Vincent i Grenadine, Švicarska (kantoni Vaud i Zug), otok Turks i Caicos, Sjedinjene Američke Države (savezne države Delaware i Wyoming), Urugvaj, Djevičanski otoci i Vanatu,
- g) državi koja je općepoznata kao offshore financijski centar (za te države je značajno da određuju ograničenja pri neposrednom obavljanju registriranih djelatnosti poslovnih subjekata u državi, osiguravaju visok stupanj bankarske i poslovne tajne, sprovodi se liberalna kontrola nad vanjskotrgovinskim poslovanjem, osigurane su brze, diskretne i jeftine financijske usluge i registracija pravnih osoba. Karakteristika tih država je, također, da nemaju adekvatna zakonodavstva na području sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Države koje su poznate kao offshore financijski centri su: Andora, Angola, Anguila, Antigva i Barbuda, Aruba, Bahami, Barbados, Belize, Bermudi, Britanski Djevičanski otoci, Brunei Darussalam, Kabo Verde, Kajmanski Otoci, Kukovi Otoci, Kostarika, Delaware (SAD), Dominika, Gibraltar, Grenada, Guernsey, Otok Man, Jersey, Labuan (Malezija), Libanon, Lihtenštajn, Makao, Madeira (Portugal), Marshallovi Otoci, Mauricijus, Monako, Montserrat, Nauru, Nevada (SAD), Nizozemski Antili, Niue, Palau, Panama, Filipini, Samoa, Sejšeli, i Nevis, St. Kitts, Sveta Lucija, Sveti Vincent i Grenadini, Zug (Švicarska), Tonga, otoci Turks i Caicos, Urugvaj, Vanuatu i Wyoming (SAD).

(2) Nadležnim međunarodnim organizacijama za praćenje efikasnosti provođenja mjera na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti s odredbama međunarodnih standarda, obveznici trebaju tretirati sljedeće međunarodne organizacije:

- a) Komitet eksperata za evaluaciju mjera protiv pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti Vijeća/Savjeta Europe (MONEYVAL),

- b) Radna grupa za financijske mjere protiv pranja novca (Financial Action Task Force on Money Laundering - FATF),
- c) Međunarodno udruženje financijskih nadzornih tijela koja se bave otkrivanjem i sprječavanjem pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti (Financial Intelligence Units - Egmont Group),
- d) Odbor Europske komisije za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma,
- e) Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD),
- f) Međunarodni monetarni fond (MMF),
- h) Svjetska banka,
- i) Međunarodno udruženje komisije za vrijednosne papire (International Organization of Securities Commissions - IOSCO),
- j) Samostalno i nezavisno udruženje supervizora tržišta vrijednosnih papira država članica Europske unije (Committee of European Securities Regulators - CESR),
- k) Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (European Insurance and Occupational Pensions Supervisors - CEIOPS),
- l) Međunarodno udruženje nadzornih tijela za osiguranje (International Association of Insurance Supervisors - IAIS).

Članak 11.

- (1) U pravne poslove zaključene kod obveznika koji mogu predstavljati visoki rizik za pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti prema kriteriju poslovni odnosi, proizvodi i transakcije, ubrajaju se:
 - a) poslovni odnosi, koji uključuju stalne ili velike uplate novčanih sredstava s računa stranke, odnosno prema kreditnoj ili financijskoj instituciji u državi koja nije članica EU, EEP ili međunarodne Radne grupe FATF, odnosno u državi koja nema zadovoljavajuće propise, odnosno međunarodno prihvaćene standarde na području sprječavanja pranja novca i financiranje terorističkih aktivnosti;
 - b) poslovni odnosi, koje u svoje ime i za račun stranke kao zastupnik zaključi, odnosno obavi strana kreditna financijska ili druga fiducijarna institucija sa sjedištem u državi koja nije članica EU, EEP ili međunarodne Radne grupe FATF, odnosno u državi koja nema zadovoljavajuće propise, odnosno međunarodno prihvaćene standarde na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti;
 - c) poslovni odnosi zaključeni bez osobne nazočnosti stranke kod obveznika, a kojim nisu ispunjeni uvjeti za provedbu pojednostavljene provjere stranke;
 - d) poslovni odnosi u korist osobe ili subjekta, koji se nalaze na popisu osoba ili subjekata protiv kojih su na snazi mjere, sankcije, embarga UN-a.
- (2) Proizvodi pravnog posla, zaključenog kod obveznika, koji podrazumijevaju veći rizik za pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti su svi prenosivi instrumenti koji glase na donositelja, prenosivi instrumenti izdani na donositelja ili u korist fiktivnog primatelja, indosirani bez ograničenja ili u drugim oblicima koji dozvoljavaju prijenos naslova nakon predaje i svi drugi nepotpuni instrumenti koji su potpisani, ali bez navođenja imena primatelja novca.
- (3) Pravni poslovi na temelju kojih stranke obavljaju transakcije, koje predstavljaju veći rizik za pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti su oni pravni poslovi na temelju kojih se mogu obaviti sljedeće transakcije:

- a) transakcije koje su bile namijenjene osobama, odnosno subjektima protiv kojih su na snazi mjere, sankcije, embarga UN-a, transakcije koje bi stranka obavila u ime i za račun osobe ili subjekta protiv kojih su na snazi mjere, sankcije, embarga UN-a,
- b) uplata novčanih sredstava s računa stranke, odnosno isplata novčanih sredstava na račun stranke, koji je različit od računa koji je stranka navela pri utvrđivanju identifikacije, odnosno preko kojeg uobičajeno posluje ili je poslovala (posebno, ako se radi o prekograničnoj transakciji),
- c) transakcije namijenjene osobama s prebivalištem ili sjedištem u državi, koja je poznata kao financijski, odnosno poreski raj ili kao offshore financijski centar,
- d) transakcije namijenjene organizacijama koje imaju sjedište u državi poznatoj kao offshore financijski centar, državi poznatoj kao financijski, odnosno poreski raj ili državi koja nije članica EU, EEP ili međunarodne Radne grupe FATF, odnosno u državi koja nema zadovoljavajuće propise, odnosno međunarodno prihvaćene standarde o blacti sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti

Članak 12.

- (1) Stranke koje, prema kriteriju prethodna iskustva obveznika sa strankom, predstavljaju visoki rizik za pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti su:
- a) osobe za koje je FOO u posljednje tri godine zatražilo od obveznika dostavu podataka zbog sumnje pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti u vezi s nekom transakcijom ili osobom,
 - b) osobe za koje je FOO u posljednje tri godine obvezniku izdalo pisani nalog za privremenu obustavu transakcije ili transakcija,
 - c) osobe za koje je FOO, u posljednje tri godine obvezniku pisano naložilo kontinuirano praćenje financijskog poslovanja stranke,
 - d) osobe za koje je obveznik u posljednje tri godine dostavljao podatke FOO, jer su u vezi s tom osobom ili transakcijom koju je ta osoba obavljala postojali razlozi za sumnju na pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti.
- (2) Notarska komora je u obvezi uspostaviti evidenciju osoba za koje je FOO zatražilo podatke od obveznika, članova Notarske komore.

Članak 13.

Obveznik svrstava u kategoriju srednje (prosječno) rizičnih onu stranku, poslovni odnos, proizvod ili transakciju koju na temelju kriterija iz Pravilnika nije moguće svrstati među visokorizične ili niskorizične te u tom slučaju postupa u skladu s odredbama o redovnom praćenju poslovne aktivnosti stranke definiranim u Zakonu.

Članak 14.

Strankom koja predstavlja nizak nivo pranja novca i financiranje terorističkih aktivnosti, obveznik smatra obveznike iz članka 20. Smjernica, odnosno:

- 1) banke,
- 2) pošte,
- 3) investicijska i mirovinska društva i fondove, neovisno od pravne forme,

- 4) ovlaštene posrednike koji trguju finansijskim instrumentima, devizama, razmjenom, kamatnim stopama, indeksnim instrumentima, prenosivim vrijednosnim papirima i robnim fjučersima.
- 5) društva za osiguranje, društva za posredovanje u osiguranju, društva za zastupanje u osiguranju i zastupnike u osiguranju koji imaju dozvolu za obavljanje poslova životnog osiguranja,
- 6) organi Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko Distrikta ili institucije s javnim ovlastima,
- 7) društvo čiji su finansijski instrumenti prihvaćeni i kojima se trguje na burzi ili uređenom javnom tržištu u jednoj ili više država članica, sukladno propisima Europske unije, odnosno društva sa sjedištem u trećoj državi, čiji su finansijski instrumenti prihvaćeni i kojima se trguje na burzi ili uređenom javnom tržištu u državi članici ili u trećoj državi, pod uvjetom da u trećoj državi važe zahtjevi za objavu podataka sukladno propisima Europske unije.

III. IDENTIFIKACIJA I PRAĆENJE STRANKE

Članak 15.

- (1) Identifikacija i praćenje stranke je osnovni preventivni element u sistemu otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Svrha provedbe mjera identifikacije i praćenja stranke je da se na vjerodostojan način utvrdi i potvrdi stvarni identitet stranke. Mjere identifikacije i praćenja podrazumijevaju utvrđivanje i provjeru identiteta stranke, utvrđivanje stvarnog vlasnika, dobivanje podataka o svrsi i namjeni pravnog posla stranke.
- (2) Obveznik utvrđuje i provjerava identitet stranke na temelju dokumenata, podataka ili informacija dobivenih od autentičnih i objektivnih izvora (uvidom u važeći identifikacijski dokument stranke u njenoj nazočnosti iz drugih važećih javnih isprava koje podnosi stranka, odnosno neposredno od stranke ili na drugi način, uvidom u original ili ovjerenu fotokopiju dokumentacije iz sudskog ili drugog javnog registra koju mu u ime pravne osobe dostavi zakonski zastupnik ili opunomoćenik pravne osobe).
- (3) Zabranjeno je poduzimanje službene radnje u slučaju kada identitet stranke nije moguće utvrditi ili kada obveznik utemeljeno posumnja u istinitost ili vjerodostojnost podataka, odnosno dokumentacije kojom stranka potvrđuje svoj identitet te u situaciji kada stranka nije spremna ili ne pokazuje spremnost surađivati s obveznikom pri utvrđivanju istinitih i potpunih podataka koje obveznik zahtijeva u okviru analize stranke. Obveznik u tom slučaju ne smije sklopiti poduzeti službenu radnju i o tome je dužan obavijestiti FOO.
- (4) Obveznik može pojednostaviti mjere određivanja i utvrđivanja identiteta stranke kod specifičnih slučajeva, polazeći od osnovne pretpostavke da određene stranke predstavljaju veće, a druge manje rizike od zlouporabe u svrhe pranja novca ili financiranja terorističkih aktivnosti

Članak 16.

Obveznik je dužan poduzeti mjere identifikacije i praćenja stranke prilikom:

- a) Uspostavljanja poslovnog kontakta sa strankom,

- b) pružanja usluge strankama za zaključenje pravnog posla na temelju kojeg se obavljanju transakcije u iznosu od 30.000 KM ili više, bez obzira da li se transakcija zasniva na temelju jednog ili više povezanih pravnih poslova,
- c) postojanja sumnje u vjerodostojnost i adekvatnost prethodno dobivenih informacija o stranci ili stvarnom vlasniku,
- d) postojanja sumnje pranje novca ili financiranje terorističkih aktivnosti u pogledu pravnog posla ili stranke, bez obzira na iznos transakcije.

Članak 17.

Pojačane mjere identifikacije i praćenja stranke obveznik je dužan primjenjivati u slučajevima kada zbog prirode pravnog posla, poslovnog profila stranke ili zbog drugih okolnosti povezanih sa strankom postoji ili bi mogao postojati veći rizik za pranje novca ili financiranje terorističkih aktivnosti.

Članak 18.

- (1) Kada je stranka koja zaključuje pravni posao strana politički eksponirana osoba ili ako je stranka, u čije ime se zaključuje pravni posao, politički eksponirana osoba, obveznik će, pored mjera pojačane identifikacije i praćenja stranke, po mogućnosti, poduzeti i sljedeće mjere:
 - a) prikupiti podatke o izvoru sredstava i imovine koja jeste ili će biti subjekt pravnog posla;
 - b) pribavljanje dokumenata, podataka ili informacija, na temelju kojih obveznik dodatno provjerava i potvrđuje vjerodostojnost identifikacijskih dokumenata i podataka pomoću kojih je bio utvrđen i potvrđen identitet stranke,
 - c) dodatno provjeravanje pribavljenih podataka o stranci u javnim i drugim dostupnim evidencijama podataka.
- (2) Mjere pojačane identifikacije i praćenja stranke mogu se sprovoditi i u drugim slučajevima visokorizičnih stranaka i pravnih poslova.

Članak 19.

- (1) Obveznik obavlja pojednostavljenu identifikaciju i praćenje stranke u slučajevima kada po ocjeni obveznika kod stranke postoji nizak (neznatni) nivo rizika za pranje novca ili financiranje terorističkih aktivnosti, kada su podaci o stranci koja je pravna osoba ili njen stvarni vlasnik transparentni odnosno javno dostupni. To znači da obveznik u određenom slučaju utvrđuje i provjerava identitet stranke, ali postupak je jednostavniji nego kod pojačane identifikacije i praćenja stranke.
- (2) Obveznik neće poduzeti službenu radnju prije nego utvrdi dostupne činjenice potrebne za ocjenu rizičnosti stranke.
- (3) Pojednostavljena identifikacija i praćenje stranke nisu dopušteni kada u vezi sa strankom ili pravnim poslom postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorističkih aktivnosti, odnosno ako je stranka, sukladno ocjeni rizičnosti, uvrštena u kategoriju visokorizičnih stranaka.

Članak 20.

- (1) Obveznik može, pod uvjetima određenim Zakonom i podzakonskim aktima, pri uspostavljanju poslovnog odnosa sa strankom, povjeriti trećoj osobi utvrđivanje i provjeru identiteta stranke,

utvrđivanje identiteta stvarnog vlasnika stranke i prikupljanje podataka o namjeni i predviđenoj prirodi pravnog posla, pri čemu je dužan prethodno provjeriti da li treća osoba, kojoj će povjeriti provedbu ovih mjera ispunjava uvjete propisane Zakonom, jer konačnu odgovornost za provedbu mjera i identifikacije i praćenja povjerenih trećoj osobi i dalje snosi obveznik.

- (2) Obveznik je dužan osigurati pismeni pristanak treće osobe, kojim se potvrđuje pouzdanost treće osobe za identifikaciju stranke koju će samostalno utvrditi.

IV. PRAĆENJE POSLOVNIH AKTIVNOSTI STRANKE

Članak 21.

Redovno praćenje poslovnih aktivnosti stranke je važno za utvrđivanje učinkovitosti provedbe propisanih mjera za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i financiranje terorističkih aktivnosti. Svrha praćenja poslovnih aktivnosti stranke je utvrđivanje zakonitosti poslovanja i provjera usklađenosti poslovanja sa predviđenom prirodom i namjenom pravnog posla, koji je stranka zaključila kod obveznika, odnosno s njenim uobičajenim opsegom poslovanja. Praćenje poslovnih aktivnosti stranke dijeli se na četiri segmenta poslovanja stranke kod obveznika, i to:

- a) praćenje i provjeravanje usklađenosti poslovanja s predviđenom prirodom i namjenom pravnog posla,
- b) praćenje i provjeravanje usklađenosti izvora sredstava stranke s predviđenim izvorom sredstava, koji je stranka navela pri uspostavljanju poslovnog odnosa kod obveznika,
- c) praćenje i provjeravanje usklađenosti pravnih poslova stranke s njenim uobičajenim opsegom poslovanja.

Članak 22.

- (1) Za praćenje i provjeravanje usklađenosti poslovanja stranke s predviđenom prirodom i svrhom pravnog posla koji je stranka zaključila kod obveznika koriste se sljedeće mjere:

- a) analiza podataka o predmetu pravnog posla s namjerom utvrđivanja da li su u vezi s određenim pravnim poslom, nazočne pojedine moguće okolnosti za sumnju na pranje novca ili financiranje terorističkih aktivnosti. Odluka o sumnjivosti zasniva se na kriterijima sumnjivosti određenim listom indikatora za prepoznavanje sumnjivih stranaka i pravnih poslova;
- b) priprema nove ocjene rizičnosti stranke, odnosno ažuriranje prethodne ocjene rizičnosti stranke.

- (2) Za praćenje i provjeravanje usklađenosti poslovanja stranke s njenim uobičajenim opsegom poslovanja u obzir se uzima evidencija Notarske komore čije je uspostavljanje predviđeno u članku 12. ovog Pravilnika te provjerom popisa osoba, država i drugih subjekata za koje su na snazi mjere, sankcije, embarga Ujedinjenih naroda, a koji podaci su javno dostupni.

Članak 23.

- (1) Obveznik je dužan da opseg i intenzitet praćenja poslovnih aktivnosti stranke uskladi s ocjenom rizičnosti određene stranke, odnosno od kategorije rizika u koju je stranka svrstana te s uspostavljenim odgovarajućim evidencijama.
- (2) Provedba mjera praćenja poslovne aktivnosti stranke nije potrebno, ako stranka nije provodila poslovne aktivnosti zaključenjem pravnih poslova. U tom slučaju će obveznik provesti mjere praćenja poslovne aktivnosti stranke prilikom realizacije prvog sljedećeg pravnog posla.

V. OSTALE DUŽNOSTI OBVEZNIKA

Članak 24.

- (1) Sukladno članku 51, stavak (3) Zakona, notar je dužan dostaviti podatke FOO za svaki kupoprodajni ugovor o prometu nekretnina za koji postoji sumnja na pranje novca ili financiranja terorističkih aktivnosti, kao i za svaki ovjereni ugovor o pozajmicama, čije vrijednosti iznose 30.000 KM ili više u roku od osam dana od dana ovjere ugovora.
- (2) Sumnjivi pravni posao je svaki posao koji se zaključuje kod obveznika, a za koji obveznik ili nadležni organ procijeni da u vezi s pravnim poslom ili strankom, koja zaključuje pravni posao postoji sumnja na izvršenje kaznenog pranja novca ili financiranja terorističkih aktivnosti. Sumnjivi pravni poslovi su i oni koji odstupaju od normalnih modela aktivnosti stranaka, kao i svaki kompleksan i neuobičajeno vrijedan pravni posao, koji za predmet ima izvršenje neuobičajeno velike transakcije, koja nema očiglednu ekonomsku, poslovnu ili pravnu svrhu.
- (3) U slučajevima zaključivanja čestih pravnih poslova kod obveznika, a koji su dio uobičajenih poslovnih aktivnosti uspješnih stranaka koje zakonski posluju i čije aktivnosti su poznate obvezniku, obveznik može, u skladu sa Zakonom, izuzeti od prijavljivanja FOO takve povezane pravne poslove. Obveznici nisu dužni FOO prijavljivati povezane pravne poslove, koji za rezultat imaju transakcije velike vrijednosti, kada su stranke, osobe navedene u članku 14 Pravilnika.
- (4) Procjena sumnjivosti određene stranke, poslovno–pravnog odnos ili transakcije iz pravnog posla zasniva se na kriterijima sumnjivosti, određenim u listi pokazatelja za identifikaciju stranaka i transakcija u vezi s kojima postoji sumnja da se radi o pranju novca ili financiranju terorističkih aktivnosti, odnosno popisu pokazatelja koji izazivaju sumnju.
- (5) Lista pokazatelja za prepoznavanje sumnjivih pravnih poslova, stranaka i transakcija nalazi se u prilogu ovog Pravilnika i čini sastavni dio Pravilnika.

Članak 25.

- (1) Sukladno Zakonu, obveznik je dužan FOO dostaviti podatke o svakom pokušaju i obavljenoj transakciji, koja proističe iz pravnog posla zaključenog kod obveznika, stranci ili osobi ako postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorističkih aktivnosti, osim uobičajenim načinom (putem aplikativnog softvera za prijavu transakcija elektroničkim putem, putem osoba ovlaštenih za poslove poštanskog prometa, osobe ovlaštene za dostavljanje dokumentacije –

kurira) i telefonom, faksom, ali je o transakciji FOO neophodno obavijestiti i u pisanoj formi, najkasnije sljedećeg radnog dana na prethodno navedeni način.

- (2) Obveznik FOO dostavlja informacije, podatke i dokumentaciju odmah nakon pojavljivanja sumnje i prije izvršenja transakcije, navodeći period u kojem se očekuje obavljanje transakcije.

Članak 26.

Obveznik je dužan osigurati redovno stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje svih zaposlenih, koji izravno ili neizravno obavljaju poslove s ciljem sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, što podrazumijeva upoznavanje s mjerodavnim zakonima i podzakonskim aktima, predmetnom stručnom literaturom, listom indikatora za prepoznavanje stranaka, pravnih poslova i transakcija za koje postoji osnovana sumnja da se obavljaju u svrhu pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti.

Članak 27.

- (1) Podatke, informacije, dokumentaciju koja je obvezniku dostupna prema odredbama Zakona, Zakona o notarima, obveznik tretira kao poslovnu tajnu, odnosno tajni podatak shodno odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 54/05 i 12/09). Navedeno podrazumijeva da obveznik ne smije otkriti stranci ili trećoj osobi da je informacija, podatak ili dokumentacija o stranci ili transakciji dostavljena FOO niti da je FOO sukladno odredbama Zakona i svojim ovlaštenjima i nadležnostima privremeno obustavilo obavljanje transakcije, da je obvezniku pisano naložilo kontinuirano praćenje poslovanja stranke u vezi s kojim postoje razlozi za sumnju na pranja novca ili financiranja terorističkih aktivnosti ili druge osobe za koju je moguće utemeljeno zaključiti da je pomagala ili sudjelovala u pravnim poslovima ili transakcijama osobe za koju postoji sumnja te da redovito obavještava o pravnim poslovima ili transakcijama koje izvrše ili imaju namjeru izvršiti spomenute osobe.
- (2) Obveznici ne odgovaraju za štetu eventualno nastalu strankama ili trećim osobama niti kazneno ili građanski odgovaraju zbog toga što su informacije, podatke ili dokumentaciju dostavili FOO, ili zbog toga što su izvršili Naredbu FOO o privremenoj obustavi transakcija, ili postupili po Naputku danom u vezi s tom Naredbom, uz uvjet da su postupali sukladno Zakonu ili nekom drugom provedbenom aktu, odnosno da su postupali samo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, ako Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 28.

Obveznik je dužan osigurati ispravno i pravovremeno izvještavanje FOO sukladno Zakonu i odredbama koje iz njega proizlaze.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29.

- (1) Ovim Pravilnikom utvrđena je Lista indikatora – pokazatelja za prepoznavanje sumnjivih pravnih poslova, transakcija koje iz njih proizlaze i stranaka u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, a lista se nalazi u prilogu ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio (**Prilog 1.**).

(2) Ovim Pravilnikom utvrđen je obrazac koji će se koristiti za obavještanje FOO o sumnji na pranje novca ili financiranja terorističkih aktivnosti prilikom zaključenja pravnog posla, a obrazac se nalazi u prilogu ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio (**Prilog 2.**).

Članak 30.

Svi obveznici dužni su se u potpunosti pridržavati odredbi Pravilnik. Nepoštivanje odredbi ovog Pravilnika i drugih akata donesenih na temelju ovog Pravilnika od strane bilo kojeg obveznika iz članka 2. ovog Pravilnika predstavlja povredu službene dužnosti.

Članak 31.

Po potrebi, a sukladno Zakonu, drugim propisima donesenim na temelju Zakona i Zakona o notarima, donosit će se i izmjene i dopune ovog Pravilnika na način propisan za njegovo donošenje.

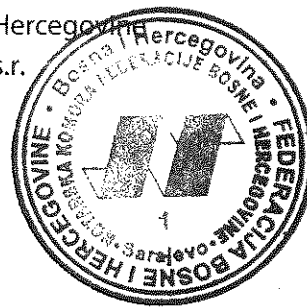
Članak 32.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Broj: 3-76-2-1/2024

Sarajevo, 15.02.2024. godine

Predsjednica Upravnog odbora
Notarske komore Federacije Bosne i Hercegovine
Ankica Primorac, notarica, s.r.

PRILOG 1. – TEMELJNA LISTA INDIKATORA – POKAZATELJA

a) Opći pokazatelji – indikatori

1. Stranka govori ili priznaje da je upletena u kaznena djelovanja, stranka ne želi da joj se pošta upućuje na adresu u zemlji,
2. Stranka ima račune kod različitih financijskih institucija na istom području bez pravog razloga,
3. Stranka je praćena ili nadzirana,
4. Stranka neočekivano pokazuje veliko zanimanje za sistem organiziranosti te za kontrole i politike njihove provedbe,
5. Stranka je tajnovita i protivi se osobnom kontaktu s obveznikom,
6. Privatni ili službeni telefonski broj stranke je isključen ili je nepostojeći,
7. Stranka je uključena u poslove koji nisu karakteristični za njeno poslovanje,
8. Stranka bez posebnog razloga inzistira bez posebnog razloga inzistira na brzom zaključenju pravnog posla ili transakcije,
9. Stranka je nedavno uspostavila više poslovnih odnosa s različitim financijskim institucijama,
10. Stranka pokušava uspostaviti dobre i bliske odnose s osobljem,
11. Stranka upotrebljava različita imena i nadimke i cijeli niz sličnih, a različitih adresa,
12. Stranka upotrebljava adrese poštanskih pretinaca ili druge vrste poštanskih adresa umjesto adrese ulice, što nije uobičajeno za navedeno mjesto ili područje,
13. Stranka nudi novac, poklone ili druge neuobičajene pogodnosti kao protuuslugu za izvođenje vidljivo neuobičajenog ili sumnjivog posla,
14. Stranka je pod istragom za kazneno djelo pranja novca ili financiranja terorizma,
15. Stranka želi uvjeriti zaposlenog da ne ispuni neki od dokumenata, koji je potreban za zaključenje pravnog posla ili transakcije,
16. Postupanje stranke u vezi sa zahtjevom o obavještavanju ukazuje o njenoj želji da izbjegne ispuniti ovu obvezu,
17. Stranka vrlo dobro poznaje pravila o obavještavanju o sumnjivim poslovima i transakcijama,
18. Stranka djeluje kao da je vrlo dobro upoznata s predmetima, koji se odnose na pranje novca i financiranje terorizma,
19. Stranka započinje sama od sebe brzo zaključivati da su sredstva "čista" i nisu "oprana",
20. Stranka učestalo zaključuje ugovore o zajmu, ugovore o kupoprodaji ili ugovore o poklonu bez valjanog pravnog temelja i ekonomske i poslovne opravdanosti.

b) Identifikacijske isprave

1. Stranka pruža sumnjive ili nejasne informacije,
2. Stranka podnosi na uvid neodgovarajuće isprave, odnosno dokumente koji pokazuju da su falsificirani, preuređeni ili nepravilni,
3. Stranka se protivi podnošenju osobnih isprava, stranka prilaže samo kopije osobnih isprava,
4. Stranka pokušava obaviti identifikaciju s drugim ispravama, koje nisu osobne isprave,
5. Stranka pretjerano kasni s prilaganjem dokumenata privrednog društva,
6. Sve identifikacijske isprave izdane su u inozemstvu, odnosno njihovu vjerodostojnost teško je provjeriti,

7. Sve priložene identifikacijske isprave čine se novim, odnosno da su bile izdate prije kratkog vremena.

c) Gotovinske transakcije

1. Stranka poslije sklopljenog posla kod obveznika želi poslovati u gotovini, iako to nije uobičajeno za njenu djelatnost,
2. Stranka kod gotovinskih transakcija donosi veće sume neprebojanog novca,
3. Stranka želi da obveznik čuva ili u njeno ime polaže/isplaćuje veće svote novca.

d) Ekonomski razlozi

1. Posao nije usklađen s finansijskim stanjem stranke, odnosno njenim uobičajenim poslovanjem,
2. Poslovni odnos ili transakcija nisu u skladu s uobičajenim načinom provedbe djelatnosti, odnosno nemaju ekonomsku vrijednost za stranku,
3. Poslovni odnos ili transakcija nepotrebno se kompliciraju,
4. Aktivnosti stranke nisu u skladu s očekivanjima u odnosu na obavljanje djelatnosti,
5. Poslovni odnos ili transakcija uključuju (kao uzgredne članove) također i neprofitne ili dobrotvorne organizacije, a za što ne postoji pravi ekonomski razlog.

e) Poslovni odnos ili transakcija koja uključuje druge države

1. Stranke i druge u posao uključene stranke nemaju vidljivih ili smislenih poslovnih ili drugih kontakata s Federacijom Bosne i Hercegovine – Bosnom i Hercegovinom,
2. Stranka upotrebljava platežna sredstva koja su izdana u drugoj državi, iako u toj državi ne obavlja djelatnost, odnosno nema ni stalno niti privremeno prebivalište u njoj,
3. Poslovni odnos ili transakcija uključuju države koje su poznate po bankarskom, odnosno privrednom sistemu koji pojedincima ili tvrtkama omogućava visoki stupanja tajnosti ili prikrivenog djelovanja,.

f) Poslovni odnos ili transakcija, vezani na porezne oaze (offshore)

1. Akumuliranje većih iznosa, neusklađenih s opsegom strankine poslovne aktivnosti, koji su preneseni u porezne oaze,
2. Zajmovi s jamstvom banaka u poreznim oazama,
3. Dati ili preuzeti zajmovi od poduzeća u poreznim oazama,
4. Upotreba platežnih sredstava koja su izdale banke u poreznim oazama.

PRILOG 2. - OBRAZAC ZA PRIJAVU TRANSAKCIJA PISANIM I ELEKTRONSKIM PUTEM

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti

Podaci o obvezniku	
MB (13 brojeva)	
Naziv	
MB niže organizacijske jedinice (13 brojeva)	
Naziv niže organizacijske jedinice	

Podaci o odgovornoj osobi obveznika	
JMB (13 brojeva)	
Ime i prezime	
Podaci o transakciji	
Datum i vrijeme transakcije (dd.mm.yyyy hh.mm)	
Izvršena (DA ili NE)	
Vrsta transakcije (kupovina ili prodaja)	
Ukupan iznos u KM	
Sumnjiva (DA ili NE)	
Opis sumnje (ukoliko je sumnjiva)	
Komentar – opis transakcije (broj ugovora, sadržaj ugovora...)	
Podaci o zastupniku klijenta (ukoliko je transakciju obavio zastupnik klijenta)	
Državljanin BiH (DA ili NE)	
JMB	
Ime i prezime	
Srednje ime (za strance)	
Vrsta identifikacijskog dokumenta (LK, PI, VD...)	
Broj identifikacijskog dokumenta	
Identifikacijski dokument izdan kod	
Prebivalište (mjesto, ulica...)	
Punomoć	
Ovlaštenje	
Podaci o klijentu	
Fizička ili pravna osoba	
Domaći ili strani klijent	
MB ili JMB klijenta (13 brojeva)	
Naziv ili ime i prezime	
Srednje ime (za stranu fizičku osobu)	
Sjedište ili prebivalište (država, mjesto, ulica...)	
Pravni oblik	
Djelatnost	
Podaci o drugoj strani transakcije	
Fizička ili pravna osoba	
Domaći ili strani klijent	
Naziv ili ime i prezime	
Sjedište ili prebivalište (država, mjesto, ulica...)	
Domaća ili strana banka	
Naziv banke	

Ovjera i potpis ovlaštene osobe

